

Vikingetid: En statsmagt opstår

I 900-tallet opstod alvorlige grænseproblemer ved Dannevirke. Striden stod mellem Vesteuropas mægtigste hersker, den kristne tyske kejser Otto og Harald Blåtand. Under pres gjorde kong Harald Blåtand kristendommen til statsreligion i Danmark.

I 979–81 stod Harald Blåtand bag opførelsen af fem store ringborge. Det var Fyrkat og Aggersborg i Nordjylland, Nonnebakken på Fyn, Trelleborg på Sjælland og formodentlig Borgeby i Skåne. Samtidig opførte kongen et storslået

broanlæg ved Ravning Enge. Broen vidner om, at kongen anlagde et overordnet vejnet, der sikrede hurtig transport. Borgene og det centrale vejnet skal formodentlig ses i sammenhæng med samlingen af hele Danmark.

Danmark gik fra at være et nordisk hedensk samfund til en europæisk kristen civilisation. Storgodser og kongsgårde opstod over hele landet. De første byer blev grundlagt. Grundlaget for det historiske kongerige Danmark var blevet skabt.

Viking Age: The birth of the State of Denmark

In the 10th century, serious border problems had arisen at Denmark's southern border. The conflict was between Western Europe's mightiest ruler, the Christian German Emperor Otto and Harald Bluetooth. Under pressure, King Harald Bluetooth made Christianity the state religion of Denmark.

In 979–81 Harald Bluetooth commissioned the construction of five ring fortresses: Fyrkat and Aggersborg in North Jutland, Nonnebakken on Funen, Trelleborg on Zealand and probably also Borgeby in Scania in present-day

Sweden. In the same period, he had a magnificent bridge built at Ravning Enge. The bridge testifies to the King's vision of a national road system. The forts and roads may be interpreted as part of the vision to unify Denmark.

Denmark went from being a Nordic, pagan society to a European, Christian civilisation. Large landed and royal estates arose across the whole of Denmark. The first towns were established. The foundation for the historic Kingdom of Denmark had been laid.

Wikingerzeit: Eine Staatsmacht entsteht

Im 10. Jahrhundert entstanden ernsthafte Grenzprobleme an Dänemarks Südgrenze. Es herrschte Streit zwischen dem mächtigsten Herrscher Westeuropas, dem christlichen deutschen Kaiser Otto und Harald Blauzahn. Unter Druck machte König Harald Blauzahn das Christentum zur Staatsreligion in Dänemark.

979–81 ließ Harald Blauzahn fünf große Ringburgen errichten: Fyrkat und Aggersborg in Nordjütland, Nonnebakken auf Fünen, Trelleborg auf Seeland und vielleicht auch Borgeby in Schonen. Gleichzeitig errichtete der König

eine grandiose Brückenanlage bei Ravning Enge. Die Brücke zeugt davon, dass der König ein übergeordnetes Straßennetz anlegte. Alle Bautätigkeiten sind im Zusammenhang mit der Vereinigung Dänemarks zu sehen.

Dänemark entwickelte sich von einer nordischen heidnischen Gesellschaft zu einer europäischen christlichen Zivilisation. Im ganzen Land wurden große Güter, Königshöfe und die ersten Städte gegründet. Damit war die Grundlage für das Königreich Dänemark in historischer Zeit geschaffen.

Begravelser i vikingetiden var ofte en stor fest, der samlede folk fra nær og fjern. Fra 900-tallet har vi en detaljeret beskrivelse fra den arabiske købmand Ibn Fadlan af en vikingebegravelse. Han fortæller, hvordan den døde blev lagt i et skib, som siden blev brændt af.

Jellingstenen kaldes Danmarks dåbsattest. Kristendommen blev dog indført gradvist. Allerede ved vikingetidens slutning var der bygget mange små trækirker i alle egne af landet. De var kun 10-20 m lange og hørte ofte til en stormandsgård.

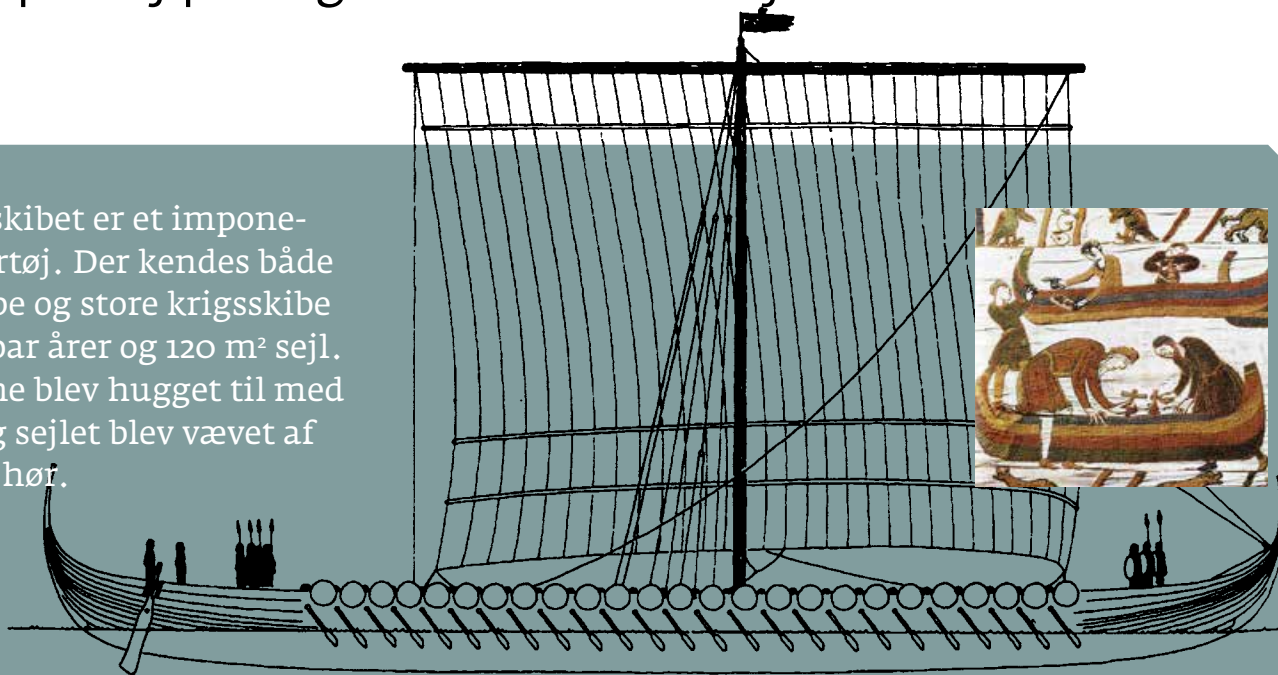
Vikingetidens landsby bestod som regel af en 6-7 indhegnede gårde. Gårdene fordelte sig omkring en åben plads eller en gennemgående gade. Der skete store ændringer i landbruget: En ny plovtype blev indført, og markerne blev dyrket med faste skift i afgrøder.

DEN SIDSTE HAVN

I vikingetiden lå der en gravplads på dette sted – tæt på vandet med udsigt over fjorden. Over de døde blev der rejst en gravhøj eller sat en skibsformet stensætning. Imens sejlede de rigtige skibe forbi ude på fjorden på vej på togt eller handelsrejse.

Vikingskibet er et imponerende fartøj. Der kendes både fragtskibe og store krigsskibe med 30 par årer og 120 m² sejl. Plankerne blev hugget til med økser, og sejlet blev vævet af uld eller hør.

FÅ MERE VIDEN

Danmarks
Oldtid i
Landskabet

Fortællinger
fra Fortiden

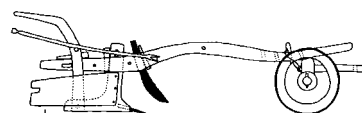
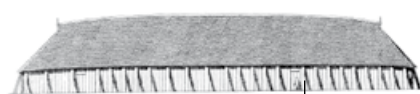
900-TALLETS EUROPAKORT

- Danske Kattegatimperium
- Danske bosættelser
- Kejser Ottos rige
- Kalifatet
- Byzans

Europa var domineret af Kejser Ottos store tysk-romerske rige i 900-tallet. De danske vikingetogter gjorde Vesteuropa usikker, men endte med bosættelser i Nordfrankrig og England.

TIDSLINJE

750 e.Kr. Bjowulfkvadet fortæller om danske helte og hofliv i en kongehal, der måske har ligget ved Lejre.

900-tallet Muldfjælspløven opfindes. For første gang har man en plov, der løsner og vender mulden.

0

500

1000

1500

2000

430 e.Kr.
Den hellige Patrick udbreder kristendommen i Irland.

793 e.Kr. Vikinger angriber klosteret på øen Lindisfarne ved den engelske østkyst.

1019-1035 e.Kr. Knud den Store hersker over Danmark og England fra 1019 - 1035. Med ham slutter vikingetiden.

1952 Vikingetiden er populær i film, tegneserier og teater. I 1952 opføres det første vikingespil i Frederikssund.

2000 Vikingernes gamle guder dyrkes stadig. I 2003 blev Asatrossamfundet Forn Sidr godkendt af kirkeministeriet. I 2009 blev en hedensk gravplads indviet.

Skibe af sten

Ifølge et gammelt sagn er stenene på Højstrup-gravpladsen et brudefølge, som blev til sten, da de passerede forbi. I virkeligheden indgår mange af stenene i skibsformede grave, som har ligget her i 1000 år. Skibet var vigtigt i vikingetiden, også når det gjaldt den sidste rejse. At blive gravlagt i et rigtigt skib var ikke noget alle kunne opnå. I stedet kunne man blive begravet i en skibsformet stensætning.

Gravpladsen rummer også mange små, lave gravhøje. Ind imellem står enlige bautasten, der kan være mindsten eller dele af ødelagte skibssætninger. Mange sten på gravpladsen er fjernet gennem tiden og brugt til byggemateriale.

Ships of stone

According to an old legend, the stones at the Højstrup burial grounds were members of a bridal procession who were turned to stone as they passed by. In fact, many of these stones are part of the so-called ship settings that have stood here for a millennium. In the Viking Age, the ship was a strong symbol, not least of the final journey. To be buried in a real ship was beyond the means of most people, and so instead they could be buried inside stone ships.

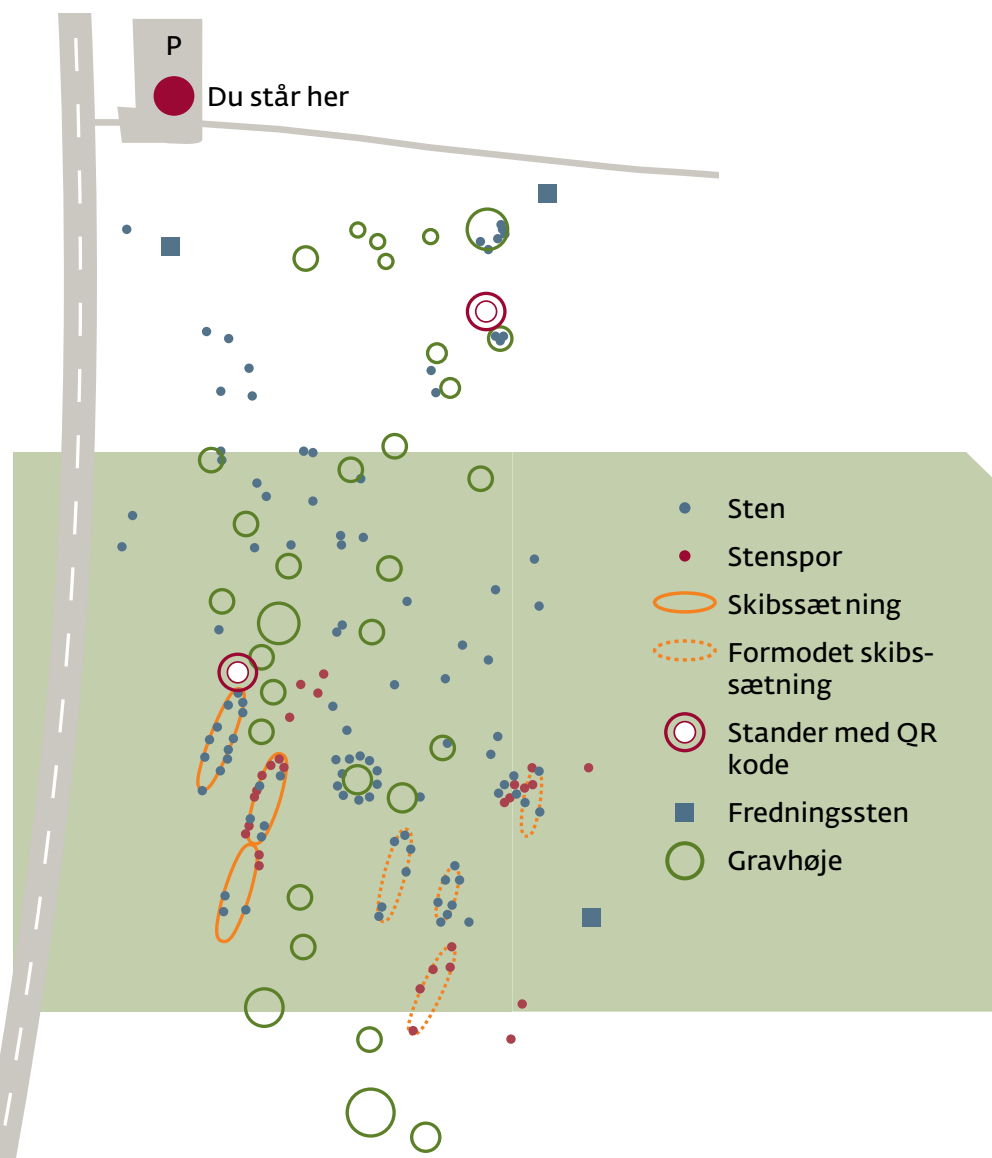
The burial grounds also contain many small, low barrows. Amongst them are single monoliths, which may be free-standing monuments or the remains of destroyed stone ships. Many stones in the burial grounds were removed over time and reappropriated for building other structures.

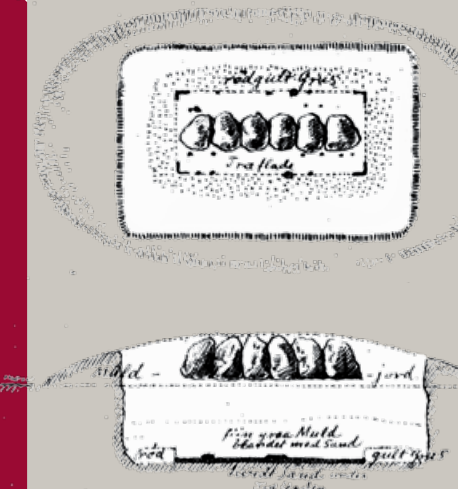
Steinerne Schiffe

Nach einer alten Sage sind die Steine auf dem Højstrup-Gräberfeld ein Brautzug, der versteinerte, als er vorbeizog. In Wirklichkeit gehören die vielen Steine zu schiffsförmigen Gräbern, die hier seit 1.000 Jahren liegen. In der Wikingerzeit spielte das Schiff eine zentrale Rolle – auch für die letzte Reise. In einem richtigen Schiff bestattet zu werden, war nur den wenigsten vergönnt. Stattdessen konnte man in einer schiffsförmigen Steinsetzung beerdigt werden.

Auf dem Gräberfeld liegen außerdem viele kleine, niedrige Grabhügel. Dazwischen stehen vereinzelte Bautasteine, die Gedenksteine oder Teile zerstörter Schiffssetzungen sein könnten.

Skibssætningerne ved Højstrup er ikke udgravet, men nogle af de små gravhøje er. Højene er bygget i 900-tallet over grave. De døde var enten brændt eller begravet. I en høj var en kriger begravet med sin jernøkse og lagt på en dun-dyne eller en pude.

Vikingerne havde vognkasser af træ, der kunne tages af i stil med nutidens containere. I sådan en vognkasse blev en kvinde begravet. Oven på graven blev sat seks store sten og bygget en gravhøj. Skulle stenene forhindre hende i at gå igen?

Skibe på fjorden

I vikingetiden stod vandstanden i Limfjorden højere end i dag, og gravpladsen har oprindeligt ligget tæt ved vandet. Siden har landet hævet sig. Dele af den tidligere fjordbund ligger i dag som udstrakte flader med enge og flyvesandsklitter.

Limfjorden var et sund og åbent mod både øst og vest. Sejlruten gennem Limfjorden var den hurtigste fra Jyllands østkyst til Vesterhavet – og videre ud i verden. Formentlig har der også været en eller flere åbninger mod nord til Skagerrak. Her kunne udløbet dog være spærret af landtanger, hvor skibene måtte trækkes over.

Der fortælles historier om Knud den Stores flåde, der sejlede gennem Limfjorden på vej hjem efter et togt til England, og om vikinger, som jagtede hinanden i de mange sunde og vige. Omkring 1100 lukkede udløbet mod vest, og sundet blev til en fjord.

Ships on the fjord

In Viking times, the water level of the Lim Fjord was higher than it is today, and the burial grounds were originally close to the water. Since then, the land has risen, leaving what was once the bottom of the fjord as long stretches of meadow land and shifting sand dunes.

The Lim Fjord was a sound, open to both the east and the west. The sailing route through the Lim Fjord was the fastest passage from the east coast of Jutland to the North Sea and the wider world beyond. There are likely to have been one or more passages northwards to the Skagerrak. In this direction, however, the outflow might become blocked by spits of land across which the longboats had to be hauled.

There are tales of King Canute's fleet, which sailed through the Lim Fjord on its return from a raid on England. In around 1100, the sound's western mouth closed up, turning it into a fjord.

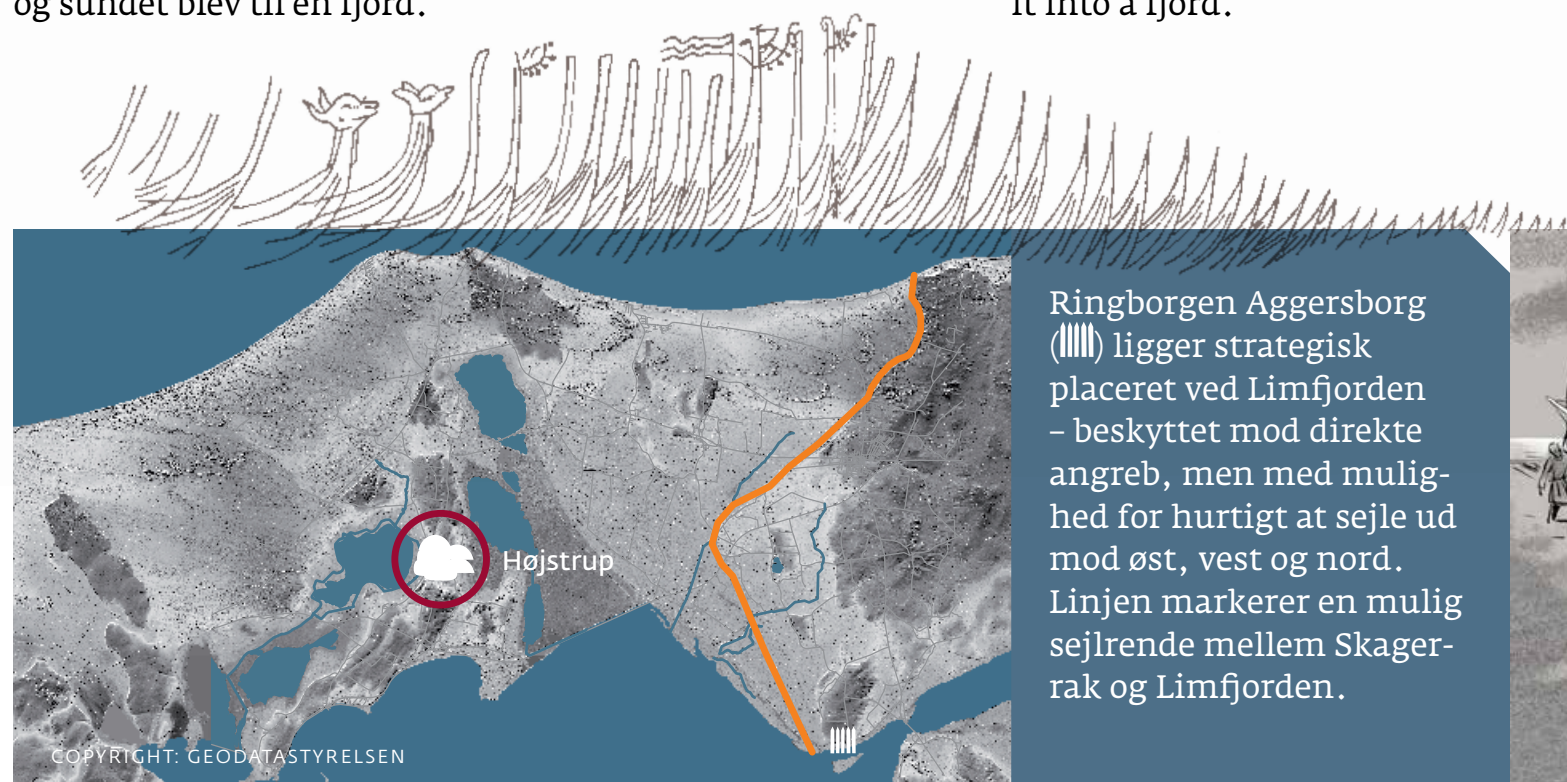

Schiffe auf dem Fjord

In der Wikingerzeit war der Wasserstand des Limfjords höher als heute. Das Gräberfeld lag ursprünglich in Ufernähe. Später hob sich das Land. Teile des ehemaligen Fjordbodens sind heute weitläufige Niederungen mit Wiesen und Flugsanddünen.

Der Limfjord war ein Sund, also nach Osten und Westen offen. Die Route durch den Limfjord war die schnellste Verbindung von der jütländischen Ostküste zur Nordsee – und weiter in die Welt hinaus. Vermutlich gab es auch eine oder mehrere Öffnungen nach Norden zum Skagerrak hin. Hier waren die Durchlässe jedoch bisweilen von Nehrungen gesperrt, über die die Schiffe gezogen werden mussten.

Erzählungen berichten von der Flotte Knuds des Großen, die auf dem Heimweg von einem Kriegszug nach England durch den Limfjord fuhr. Um 1100 schloss sich der Durchlass nach Westen, und der Sund wurde zu einem Fjord.

Ringborgen Aggersborg (||||) ligger strategisk placeret ved Limfjorden – beskyttet mod direkte angreb, men med mulighed for hurtigt at sejle ud mod øst, vest og nord. Linjen markerer en mulig sejlrende mellem Skagerrak og Limfjorden.

"Men om natten, da det var blevet mørkt, ryddede de skibene og drog dem over eidet... De styrede da nord forbi Jylland."
Sådan slap den norske konge Harald Hårderåde væk ved at trække sine skibe fra Limfjorden til Vesterhavet over en smal landtange (eid).